

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro zájmové vzdělávání ve školní družině

při ZŠ Čebín

Účinnost od 1. 9. 2023

5. vydání

Vypracovala: Hana Fafílková, ved. vychovatelka

V Čebíně 1.9.2023

Vydala: Mgr. Alena Skácelová, ředitelka školy

Obsah:

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika školy
3. Charakteristika školní družiny
4. Hlavní výchovný záměr
5. Klíčové kompetence
6. Časový plán zájmového vzdělávání ve školní družině
7. Formy zájmového vzdělávání ve školní družině
8. Obsah zájmového vzdělávání ve školní družině
9. Podmínky pro zájmové vzdělávání žáků se SVP
10. Podmínky přijímání uchazečů
11. Podmínky zájmového vzdělávání:
 - 11.1 Popis materiálních podmínek
 - 11.2 Popis personálních podmínek
 - 11.3 Popis ekonomických podmínek
 - 11.4 Psychosociální podmínky
 - 11.5 Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD
12. Rizika ovlivňující kvalitu zájmového vzdělávání
13. Distanční výuka ve školní družině
14. Spolupráce s rodiči, školou a jinými subjekty
15. Zveřejnění vzdělávacího programu

1. Identifikační údaje

Název: Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině při ZŠ Čebín

Předkladatel: Základní škola Čebín, okres Brno-venkov, příspěvková organizace

Adresa školy: Čebín 118, 664 23 Čebín

IČO: 750 23 211

Jméno ředitelky: Mgr. Alena Skácelová

Kontakty: tel. 549 424 150

e-mail: zscebin@email.cz

webové stránky: www.zscebin.cz

Vedoucí vychovatelka ŠD: Hana Fafílková

Tel. 737611197

e-mail: fafilkova.h@seznam.cz

Vychovatelky ŠD: Ilona Havránková

Pavλίna Drábíková

Lenka Bohuslávková

Edita Ostřížková

Počet oddělení: 5

Provoz ŠD: ranní: 6:10 - 7:40

odpolední: 11:40-16:30

Zřizovatel: Obecní úřad Čebín, okres Brno-venkov

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2023 (5. vydání)

Podpis ředitelky:

Razítko školy:

2. Charakteristika školy

Dnešní budova školy byla postavena v roce 1886. V roce 1960 byla provedena větší oprava, další oprava a přístavba je z roku 1973, kdy se přistavěly třídy, šatny, kabinety, ředitelna a sborovna.

Celkovou rekonstrukcí prošla škola během hlavních prázdnin roku 2010. Oprava školy byla potřebná. V celé budově je nová elektroinstalace, ve třídách jsou snížené stropy s úspornými zářivkami. Nově je vybudované sociální zařízení s podtlakovým odvětráváním vzduchu.

V budově školy je devět tříd, školní družina se zázemím v kmenových třídách, keramická dílna, jídelna s vlastní kuchyní. Z počítačové učebny se stala třída pro speciálního pedagoga.

Škola má světlé, čisté a estetické prostory s dostatečným místem pro výuku. Každý ročník má svoji kmenovou třídu, která je vybavena funkčním, moderním nábytkem, počítačem připojeným k síti s využitím tiskárny. Žáci se ve škole učí podle Školního vzdělávacího programu - „Základní škola.“

Jednotlivá oddělení školní družiny jsou umístěny v kmenových třídách s hracími koutky s využitím keramické dílny. V rámci školní družiny využívají děti volnočasové aktivity.

Počet dětí napovídá, že tato zájmová činnost je velmi oblíbená. Jde o kroužky s výtvarným, sportovním, rukodělným, i vzdělávacím zaměřením.

Součástí školy je i jídelna, kde se žáci denně stravují.

3. Charakteristika školní družiny

Školní družina poskytuje účastníkům smysluplné využití volného času v době před a po vyučování. Tato činnost vychází z pedagogiky volného času, je to nepovinné a dobrovolné vzdělávání. Zabývá se aktivitami spojenými se zájmovou činností, zábavou, rekreací a odpočinkem. Zároveň plní funkci výchovnou, sociální, kulturní a preventivní.

Usilujeme o to, aby podporovaly zdravý, tělesný, duševní a sociální vývoj dítěte. Vychovatelky působí na účastníky v době zvýšené únavy z vyučování. V této době se projevuje potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování. Těmto požadavkům se snažíme přizpůsobit režim dne v družině.

Školní družina při ZŠ Čebín má 5 oddělení. Tato oddělení jsou umístěna v kmenových třídách a nachází se v přízemí, v 1. a 2. patře budovy školy. Oddělení školní družiny se naplňuje nejvýše do počtu 30 účastníků.

V rámci školní družiny fungují i zájmové kroužky (např. keramika, sportovní kroužky, vědecký kroužek, angličtina a výuka náboženství). Účastníci mají také možnost dle zájmu navštěvovat hru na flétnu a klavír vedenou učiteli ze ZUŠ Kuřim. Další volnočasovou aktivitou jsou pro účastníky projektové dny ve ŠD i mimo ni a kluby: čtenářský klub a klub zábavné logiky a deskových her za podpory šablon EU.

Prostory družiny jsou zařízeny jako herny. Jsou členité a zajišťují účastníkům soukromí při hře jednotlivce i ve skupinkách. V každém oddělení je část místnosti pokryta velkým kobercem, který účastníci využívají zejména ke hře se stavebnicemi, při rozhovorech a při odpočinkových činnostech. Pro zájmové a rukodělné činnosti je využívána část místnosti vybavena stoly a židličkami. K těmto činnostem také využíváme keramickou dílnu. Školní družina má také k dispozici školní zahradu a hřiště přímo vedle budovy školy.

Hygienické zázemí máme při každé třídě samostatné. Dbáme také na dodržování pitného režimu.

Časové rozvržení a uspořádání činností ŠD se řídí požadavky psychohygieny.

4. Hlavní výchovný záměr

Hlavní výchovný záměr je orientován směrem k dítěti a směřuje k tomu, aby účastníci získali dobré základy do života, aby byly schopny s uspokojením zvládat další životní a vzdělávací etapy. Vychází z osobnostně orientované výchovy. ŠVP ŠD úzce navazuje na ŠVP ZŠ.

* každého účastníka vnímáme jako jedinečnou osobnost, která má své individuální i specifické potřeby, vytváříme potřebné podmínky - možnost svobodné volby

* dáváme účastníkům možnost spoluúčasti na tvorbě programu, respektujeme právo účastníka na neúčasti při nabízené činnosti - právo být pouze pozorovatelem

* respektujeme pedagogické zásady, povzbuzujeme děti nesmělé, posilujeme sebevědomí a pozitivně hodnotíme každého, kdo pracuje na úrovni svého osobního maxima, podporujeme u účastníků iniciativu, tvořivost a vlastní fantazii

* vycházíme ze znalostí účastníků, jejich aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace, každé dítě má právo být jiné, má potřebu rozvíjet se a učit se svým tempem

Naším cílem je vytvářet účastníkům vhodné sociální klima, které se zakládá na vzájemné důvěře a úctě. Jsme malá vesnická škola, a tak máme možnost trávit dostatek času v přírodě. Účastníky tak vedeme k úctě k tradicím, kultuře i přírodě samotné.

5. Klíčové kompetence

Zájmové vzdělání, které provádí školní družina, probíhá především vlastní činností účastníků, jejich interakcí s okolím a získávanou vlastní zkušeností. Vše je založeno na přímých zážitcích z činnosti, vycházející částečně z individuální volby, dětské zvědavosti, potřeby zaměstnávat se, bavit se a komunikovat. Je to souhrn vědomostí, schopností, postojů a dovedností, které se rozvíjí dlouhodobě a během celého školního roku.

Pro vzdělávání v naší ŠD jsou považovány za klíčové tyto kompetence:

- 1) Kompetence k učení:** učí se s chutí, započatou práci dokončí, umí zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učením.
- 2) Kompetence k řešení problémů:** všímá si dění i problémů a tyto mu jsou motivací k řešení daných situací, nenechá se odradit nezdarem, ví, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení.
- 3) Komunikativní kompetence:** ovládá řeč, vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky, komunikace je kultivovaná, učí se naslouchat.
- 4) Sociální a interpersonální kompetence:** samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit - přijmout kompromis, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, dodržuje pravidla třídy, podílí se na jejich tvorbě, dodržuje řád školní družiny.
- 5) Činnostní a občanské kompetence:** učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, uvědomuje si svá práva i práva druhých, dbá na své osobní zdraví i na zdraví druhých, chová se odpovědně k přírodě.

6) Kompetence k trávení volného času: orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic a organizovat si ho, rozlišuje vhodné a nevhodné aktivity a umí je i odmítnout, vytváří návyky pro udržení zdravého životního stylu.

6. Časový plán zájmového vzdělávání ve školní družině

Režim dne je pro všechna oddělení společný s ohledem na rozvrh jednotlivých tříd a psychohygienické podmínky. Jeho uspořádání dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity i odpočinek u jednotlivých účastníků.

Ranní družina

6:10-7:40 - přivítání se s účastníky, nabídnutí činností spíše relaxačních a odpočinkových, volné hry dle vlastního výběru následný odchod do jednotlivých tříd

Odpolední družina

11:40-13:00 - hygiena, oběd, organizační činnosti, četba nebo rozhovory v komunitním, diskuzním či hodnotícím kruhu dle témat, relaxační činnosti, duševní hygiena, příprava pomůcek na odpolední řízenou činnost.

13:00 - 15:00 - řízená činnost výtvarná, dramatická, hudební či přírodovědná, pobyt venku na školní zahradě, na hřišti u školy, pohybové chvílky, individuální hry účastníků, odchody účastníků do zájmových útvarů a domů.

15:00 - 16:30 - úklid třídy, hraček, volné hry dle vlastního výběru, odchody domů.

V rámci mimoškolního vzdělávání v družině jsou účastníkům nabízeny různé kroužky poskytované buď školou nebo ve spolupráci se ZUŠ Kuřim, INSPIRO Tišnov, BERU kroužky a sportovním klubem Házené Kuřim. Na tyto kroužky jsou účastníci odváděny přímo vedoucím kroužku a po skončení se mohou vrátit nazpět do družiny nebo odcházejí domů.

7. Formy zájmového vzdělávání ve školní družině

Ve školní družině je zájmové vzdělávání realizováno různými formami, hlavní jsou pravidelné a příležitostné činnosti. Také nesmí chybět činnosti odpočinkové, spontánní, zájmové, rekreační i individuální. Formy vzdělávání se mění během denního režimu dle probíraných témat či volby samotných účastníků.

Pravidelná činnost - pravidelnou činností je každodenní společné přivítání s účastníky v komunitním kruhu, četba k danému tématu a rozhovory na dané týdenní téma. (diskuzní či výukový kruh) Výtvarné tvoření, buď malování, kreslení či tvoření prostorových výrobků. Pobyt venku na školním hřišti a školní zahradě. A pravidelná účast přihlášených účastníků v jednotlivých kroužcích.

Příležitostná činnost - nepatří mezi pravidelné týdenní činnosti, zahrnujeme sem besídky pro rodiče a prarodiče, návštěvu knihovny, oslavu podzimu - Jablíčkobraní, masopustní karneval, pouštění Morany, školní pošta, ponožkový den, dýňová světélka a další projektové dny ve školní družině.

Spontánní aktivity - jsou hlavně hry účastníků dle jejich výběru v ranní a koncové družině.

Odpočinkové činnosti - zařazujeme je hlavně v době po obědě, slouží k relaxaci, odpočinku po vyučování. Mohou to být relaxační hry a masáže. Četba a poslech pohádek. Odpočinkovou činnost využíváme i v ranní družině.

Zájmové činnosti - jsou to činnosti jak řízené, tak i spontánní. Jsou to zájmové kroužky, které rozvíjí účastníky i v jiných oblastech než je výuka, mohou u účastníků kompenzovat případné školní neúspěchy a rozvíjet jejich osobnost.

Rekreační činnosti - mohou to být činnosti v přírodě, na hřišti, na školní zahradě. Jsou to hry venku, jsou chápány jako aktivní odpočinek, jako kompenzace k dopolednímu soustředění při výuce.

Příprava na vyučování - není povinnou činností ve školní družině, ale můžeme tak chápat činnosti, při kterých účastníkům pomáháme upevňovat jejich znalosti z prvouky, přírodovědy a vlastivědy prostřednictvím prožitkového učení.

8. Obsah zájmového vzdělávání ve školní družině

Naše školní družina se nejvíce inspirovala kapitolou Člověk a jeho svět, která je stanovena pouze pro 1. stupeň ZŠ. Jeho cíle dle Rámcově vzdělávacího programu pro základní vzdělání jsou formulovány následovně:

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět:

1. Místo, kde žijeme

Tematický okruh zahrnuje poznávání nejbližšího okolí, ale také organizaci života v rodině, ve škole, ve společnosti, v obci. Zahrnují se sem tematické vycházky do okolí školy, pro prvňáčky je důležitá cesta do školy a ze školy, poznávání různých služeb v obci.

Následné využití poznatků jako motivace k dalším činnostem. Tematická hra, malování toho, co jsme si zapamatovali. Nelze opomenout regionální pohádky a pověsti a následná dramatizace. Včleňujeme sem také dopravní výchovu, hry na hřišti (řízené i spontánní), didaktické hry s dopravními značkami, malování dopravních značek i prostředků.

Domov

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
U nás doma	Vyprávíme si o životě naší rodiny.	3, 4, 5
	Kreslíme a malujeme, jak trávíme společně s rodiči volný čas.	4, 6
	Ptáme se, co kdo dělá v našich rodinách - kresba, malba, koláž.	3, 6
Náš dům	Popisujeme domy (byty), v nichž bydlíme a jejich zařízení.	2, 3, 4

Škola

Naše škola není bludiště	Procházíme školou a představujeme si, že je bludištěm, v němž se orientujeme. Všimáme si výzdoby na chodbách a zamýšlíme se nad tím, co změnit.	1, 2, 6
	Zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje, setkáváme se s nepedagogickými zaměstnanci naší školy, připomínáme si pravidla slušného chování při styku s dospělými lidmi.	1, 3
	Povídáme si s ředitelkou školy na téma: Jak se řídí škola.	1, 3, 5
	Navštěvujeme školní kuchyni. Dovídáme se, jak se připravuje oběd pro školní jídelnu.	1, 6
	Zamýšlíme se nad tím, co je v naší škole hezké, a co bychom rádi změnili, píšeme reportáže o naší škole a ilustrujeme ji.	1, 6
	Zdobíme školní družinu, aby se nám v ní líbilo.	1, 6
	Hledáme ve škole nebo v jejím blízkém okolí „ukrytý poklad“ - orientační soutěž.	3, 5, 6
Škola stánek vzdělání	Čteme na pokračování, ptáme se, dáváme si hádanky, domýšlíme konce kapitol, vedeme fiktivní rozhovory s hrdiny.	2, 3
	Tvoříme papírový model školy a jejího okolí.	2, 6
	Představujeme si, co bychom viděli skrytou kamerou ve třídě (při vyučování, o přestávkách) - pracujeme ve skupinách nebo ve dvojicích, které dostanou čas na přípravu. Scénky si navzájem děti předvedou.	3, 5, 6
	Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí - procházíme ulicemi, určujeme značky a jejich význam (o čem nás informují, co nám nařizují, co nám dovolují...).	1, 2, 6
Soutěžíme ve znalosti dopravních značek a předpisů.	1, 5, 6	

	Vyrábíme dopravní značky.	2, 5
	Hrajeme na policisty, chodce, cyklisty.	2, 3, 5
	Orientujeme se v mapě, hledáme v internetové mapě (naš dům, školu, cestu do školy, spojení vlakem, autobusem...).	2, 4
Čím jezdíme a čím můžeme jezdit	Hledáme dopravní spojení pomocí internetových stránek.	1, 2, 3
	Vycházky na vlakové a autobusové nádraží.	1, 2, 3
	Výtvarně znázorňujeme různé dopravní prostředky.	1, 3
	Hrajeme si na přepravu vlakem, v roli dospělého, dítěte, revizora...	1, 2, 5
Chodec, cyklista	Vyrábíme dopravní pexesa - pozemní, vodní, letecká doprava.	2, 3, 4
	Zjišťujeme, co nesmí chybět na správně vybaveném kole - odrazky, světla... Besedy s názornými ukázkami.	1, 6
	Soutěžíme ve znalostech z oblasti dopravní výchovy.	1, 2, 6

Naše obec, naše město

Obec, v níž žijeme	Na vycházkách hledáme zajímavosti naší obce (budovy, stromy, sochy, pomníky, dominanty obce)	1, 2, 5, 6
	Kreslíme a malujeme místa, kde je nám dobře, kam rádi chodíme (příroda, hřiště, škola...).	1, 3, 4
	Společně výtvarně zobrazujeme naši obec - někdo maluje domy, jiný stromy, další sochy... Vše vystřihujeme a sestavujeme v jeden celek.	1, 2, 5
	Kreslíme mapu místa, kam chodíme na procházku.	2, 5, 6
	Putujeme na určené místo dle mapy či dle námi vytvořeného plánu.	2
	Stavíme naši obec a blízké okolí z kostek různých materiálů.	2, 4, 5
	Hrajeme si na průvodce naší obcí a blízkého okolí. Popisujeme, ukazujeme, kudy navedeme hosty	1, 2, 3, 4, 5

	k obecnímu úřadu, poště, do restaurace, ke škole, k nádraží...	
--	--	--

Návštěvníci	Seznamujeme se s posláním pošty, knihovny, obchodu, restaurace...	1, 3, 5
	Hrajeme si na návštěvníky naší obce, kteří touží poznat zajímavosti obce.	1, 2, 3
Jak žijeme	Vyprávíme si, jaká povolání děti znají, čím by chtěly být... Zamýšlíme se nad prací zemědělců, prodavačů, učitelů a jiných, se kterými děti přijdou do kontaktu. Objasňujeme si povinnosti, které musí zaměstnanci plnit.	1, 2, 6
	Kreslíme, malujeme a vybarvujeme své vysněné povolání.	1, 3
	Hrajeme hry na obchod s různými druhy zboží - potraviny, hračky, oděvy... Rozdáváme si role prodavačů, zákazníků, ve kterých se střídáme.	2, 3, 4
Ztráty a nálezy	Představujeme si, jak bychom se zachovali, kdybychom se ztratili - přehráváme si scénky.	1, 2, 3
	Zamýšlíme se, co bychom dělali, kdybychom našli malého kamaráda, který se ztratil.	2, 3, 5
	Předcházíme nepříjemné situaci, že bychom zabloudili nebo se ztratili - na vycházce hledáme orientační body.	5, 6
	Hrajeme si na „Ztráty a nálezy“ (našli/ztratili jsme doklady, klíče...).	1, 3, 5
Ochránci pořádku	Besedujeme o práci příslušníků policie a o porušování zákona (alkohol, drogy, krádeže...), ptáme se jak takovému trestnému jednání předcházet.	1, 4
	Navrhujeme propagační plakát NE alkoholu a drogám.	1, 4, 5
Na poště	Posíláme dopisy, hrajeme si na doručovatele.	1, 2
	Vyrábíme pohledy a píšeme na ně adresy.	1, 2
	Navrhujeme známky s místními motivy.	2, 4, 5
Cesta do knihovny	Besedujeme o naší nejoblíbenější knize, povídáme si o ilustracích, diskutujeme o hrdinech v knihách.	1, 3, 5, 6
	Čteme pověsti a příběhy z našeho regionu.	1, 6
	Tvoříme hlavní postavy z pohádek a jiných knih.	1, 2, 6

	Vyrábíme vlastní záložky do knih.	1, 6
	Vymýšlíme krátké příběhy s ilustracemi - vyrábíme knihu.	1, 3, 5
	Hrajeme loutkové divadlo pro kamarády.	1, 3, 4
Jsme básníky, zpěváky, novináři.	Soutěžíme ve znalostech zpěvu, hledáme básničky, písničky o našem kraji.	1, 3, 5
	Skládáme básničky o naší obci	1, 3, 6
	Soutěžíme ve znalostech o naší obci.	1, 2, 3
Tradice naší obce	Vyprávíme si, co jsou to masopustní zvyky, hledáme na internetu, porovnáváme s tradicemi jiných obcí.	1, 3, 4
	Vyrábíme masopustní masky.	1, 2, 6
	Vyprávíme si o našich místních slavnostech a zvycích.	3, 4, 5, 6
	Kreslíme, vybarvujeme a vyrábíme čarodějnice z různých materiálů.	2, 6

2. Lidé kolem nás

V tomto tematickém okruhu si účastníci osvojují zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, empatie, vzájemné úcty. Poznávají, jak se lidé sdružují, seznamují se základními právy a povinnostmi, je to výchova budoucího občana demokratického státu.

Základem aktivit v tomto okruhu je každodenní výchovná práce vychovatelek - osvojování a dodržování základů společenského chování (pozdravení, poděkování, prosba, seznámení, kultivace komunikace slovní i mimoslovní, schopnost naslouchat druhým lidem, tolerance...). Vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu v oddělení založeného na vzájemné úctě, toleranci a spolupráci. Předcházení šikaně a urovnávání drobných konfliktů mezi účastníky.

Do tohoto celku řadíme také prvky mediální výchovy, např. povídáme si s účastníky o tom, co doma shlédly v televizi, co slyšely v rozhlase aj.

Rodina

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
Naše rodina	Pantomimicky předvádíme povolání našich rodičů, prarodičů, kreslíme a vybarvujeme obrázky různých druhů povolání.	3, 4
	Povídáme si o našich prarodičích a příbuzenských vztazích v rodině.	3, 4
	Pořádáme vystoupení pro maminky, babičky a dědečky.	3, 6
	Vyrábíme dárky a přání našim blízkým.	3, 4, 6
Příbuzenské vztahy v rodině	Vyprávíme si zážitky z rodinných oslav.	3, 4, 6
	Sestavujeme rodokmen naší rodiny.	3, 4, 6
	Kreslíme a vybarvujeme naši rodinu.	3, 6
Den matek	Besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky, kreslíme, čím se doma zabývají, co pro nás dělají.	
	Vyrábíme dárky a přání pro maminky.	3, 4, 6
Hodnota věcí	Hrajeme si na obchod, rozdělujeme si role prodávajících a kupujících. Vyrábíme vlastní peníze do obchodu a určujeme hodnotu předmětů.	1, 2, 3, 4, 5, 6

Kamarádi

Lépe se poznáváme	Hrajeme seznamovací hry, abychom se lépe poznali.	3, 4
	Vyprávíme si o našich jménech, hledáme jejich významy a říkáme si, jaké oslovení je nám příjemné, nepříjemné.	1, 3, 4
	Vytváříme podobizny dětí naší družiny a sestavujeme portrét.	3, 6
Vytváříme příjemné prostředí	Kriticky hodnotíme naši družinu, zamýšlíme se nad tím, jak vylepšit její vzhled.	2, 6
	Přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, rovnáme si aktovky a věci do nich, dáváme pozor na své cennosti.	1, 5
Cvičíme naše smysly	Rozeznáváme různé předměty a potraviny dle našich smyslů.	1, 6
	Uvědomujeme si, že nejsme všichni stejní, všímáme si rozdílů mezi námi a ostatními lidmi. Představujeme si pocity nevidomého člověka (máme zavázané oči a ostatní nás vedou, nebo jen slovně navigují. Učíme se naslouchat.	1, 2, 3, 4

Svátky a oslavy

Advent	Vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si v knížkách o Vánocích a vánočních zvyklostech.	1, 4, 5, 6
	Vyrábíme vánoční přáníčka pro seniory, připravujeme koncert v kostele, chytáme výstavu na galerii u rybníka.	2, 6
	Vyrábíme z přírodních materiálů různé dekorační předměty.	2, 6
	Vyrábíme předměty na vánoční jarmark (trička, koupelové soli, přáníčka, svíčky...).	2, 6
	Učíme se vánoční koledy a básničky.	1, 3, 6
Velikonoce	Povídáme si o zvycích a pranostikách spojených s jarem. Vynášíme Moranu.	1, 3
	Zdobíme a malujeme kraslice.	1, 6
	Zdobíme družinu jarními motivy a symboly Velikonoc.	5, 6
	Učíme se velikonoční koledy.	3, 6

Jak se správně chovat

Kouzelná slovíčka	Besedujeme o kouzelných slovech - děkuji, prosím, omlouvám se, promiň... Vymýšlíme různé situaci, kde je třeba poprosit, poděkovat, omluvit se atd.	1, 3, 5
Slovní hrátky	Cvičíme jazyk jazykolamy.	1, 3, 5
	Převypravujeme pohádky vlastními slovy. Objasňujeme si významy cizích nebo neznámých slov.	1, 3
Zásady slušného chování	Hrajeme různé scénky - jak se chovat v jídelně, v dopravních prostředcích, v lese...	1, 2, 6

3. Lidé a čas

Těžištěm tohoto okruhu je především budování správného režimu dne a jeho dodržování. Sestavování a naplňování režimu družiny je účelné. Učíme se, že režimové momenty mají probíhat v pohodové atmosféře a bez zbytečných prodlev. Využíváme svůj volný čas a vytváříme návyky na pravidelnou a účelnou přípravu na vyučování, především na vyplňování volného času vytvářením smysluplných volnočasových aktivit.

Náš denní režim

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
Co stihneme během dne	Vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu.	1, 2, 3, 6
	Diskutujeme o tom, jak trávíme svůj volný čas, jakým sportovním aktivitám se věnujeme, co nás baví.	3, 6
	Sestavujeme denní režim dle posloupnosti.	1, 2
	Kreslíme a vybarvujeme obrázky týkající se našeho volného času.	6
Čas	Hrajeme hru - Odhad času.	2, 4, 6
	Kreslíme různá měřidla času.	1, 5
	Určujeme čas dle nástěnných hodin, náramkových hodin, přesýpacích hodin...	1, 2
	Vyprávíme svůj denní režim, dle časové posloupnosti. Ohlížíme se za prázdninami, uplynulým víkendem... Využíváme minulosti, přítomnosti, budoucnosti. Orientujeme se v časových intervalech včera, dnes, zítra...	1, 3, 6

Jak se mění lidé

Když jsme byli malí	Prohlížíme si fotografie z různého věkového období. Všimáme si vnějších proměn.	1, 3, 4
	Chronologicky řadíme obrázky osob, které představují jednotlivé fáze života.	1, 2

4. Rozmanitost přírody

Účastníci se seznamují s rozmanitostí a proměnlivostí přírody živé i neživé. Při pobytu venku pozorujeme proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích. Pozorování změn následně výtvarně či jinak zpracováváme. Ve třídě se snažíme o péči pokojových rostlin. Využíváme zkušenosti z ekologické výchovy.

Příroda okolo nás

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
Přírodniny	Kreslíme přírodu v jednotlivých ročních obdobích.	3, 5, 6
	Využíváme přírodní materiály pro výtvarné práce, zkoušíme malovat přírodninami, sestavujeme si paletku přírodních barev.	1, 2, 6
	Obtiskujeme listy a jiné přírodní materiály, všímáme si jejich struktury.	1, 2, 6
	Kombinujeme různé přírodní materiály, sestavujeme prostorové výrobky.	1, 2, 6
Zvířata kolem nás	Pozorujeme různé druhy tažných ptáků.	1, 6
	Hledáme v encyklopediích informace o nejrůznějších druzích zvířat, zajímáme se, kde žijí, čím se živí.	1, 3, 6
	Napodobujeme hlasy zvířat, navzájem hádáme a soutěžíme v družstvech.	2, 3, 4
	Soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat a rostlin.	2, 4, 6
	Diskutujeme nad otázkou jak správně pečovat o domácí zvíře. Děti říkají své zkušenosti se svými mazlíčky.	1, 2, 3
	Kreslíme a vybarvujeme své domácí mazlíčky. Vybarvujeme obrázky s cizokrajnými zvířaty.	6
Naše květiny	Pečujeme o pokojové květiny ve třídě.	1, 2, 6
	Prohlížíme si encyklopedie a čteme si zajímavosti o květinách.	1, 3, 6
	Hrajeme pexesa s náměty živočichů a rostlin.	1, 2, 4

Roční období

Jaro, léto podzim, zima	Vyrábíme koláže charakterizující jednotlivá období. Společně hodnotíme naše výtvary a komentujeme, co je typické danému období.	3, 6
	Soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny sklízené v různých ročních obdobích.	1, 3
	Kreslíme obrázky s tematikou zimních, jarních, letních a podzimních sportů.	6

Počasí

Proměny počasí	Objasňujeme si známé pranostiky.	1, 3
	Povídáme si, čím je charakteristické počasí pro jednotlivá roční období.	1, 2, 3
	Diskutujeme o tom, jak je třeba se oblékat v jednotlivých ročních obdobích a proč.	1, 2, 3
	Kreslíme obrázky slunečných dnů, deštivých dnů... Diskutujeme o tom, jak na nás toto počasí působí.	1, 3, 6

Chráníme životní prostředí

Co do přírody nepatří	Pomáháme při úklidu v okolí školy, při úklidu ve třídě a na školní zahradě.	5, 6
	Besedujeme o tom, co přírodě škodí a jak jí můžeme prospět.	1, 4, 5

5. Člověk a jeho zdraví

V tomto okruhu účastníci poznávají především sami sebe, získávají poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a odpovědnosti za své zdraví. Zaměřujeme se na aktivity směřující k průběžné péči o osobní hygienu a předcházení úrazům. Dbáme na bezpečnost práce, nacvičujeme jednoduchá ošetření drobných poranění.

Pečujeme o své zdraví

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
Čistota půl zdraví	Upevňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchnutí, použití WC apod.	1, 2, 3
	Vytváříme modelové situace při stolování. Dbáme na čistotu a zásady slušného chování.	1, 3, 5, 6
Zdravé/nezdravé	Hrajeme si na restauraci. Vytváříme zdravý jídelní lístek.	1, 3, 6
	Modelujeme z plastelíny zdravé/nezdravé potraviny, ovoce/zeleninu...	1, 6
Úraz, nemoc	Předvádíme scénky u lékaře, v čekárně...	1, 3, 6
	Vyprávíme vlastní zkušenosti s úrazem, nemocí...	1, 3, 6
	Diskutujeme o tom, jak je možné úrazům předcházet.	1, 3
	Diskutujeme o tom, jak se zachovat v případě poranění sebe, druhého. Jak přivolat pomoc.	1, 3, 6
Další nástrahy	Povídáme si, jak se zachovat v kontaktu s druhými lidmi, nacvičujeme krátké scénky.	1, 3, 4, 5
	Povídáme si, jak reagovat v kontaktu s pouličními zvířaty a jaké nebezpečí nám hrozí.	1, 3, 6

Pobyť na čerstvém vzduchu

Pohybové činnosti	Seznamujeme se s pravidly míčových a jiných sportovních her. Dodržujeme dohodnutá pravidla a jednáme v duchu fair play.	1, 3, 4, 6
	Hrajeme hry jak ve skupinách, tak i ve dvojicích. Dokážeme spolu spolupracovat.	3, 6
	Stavíme domečky z přírodních materiálů.	1, 6

Umění a kultura

Záměrem v oblasti sociálně-kulturní je uvést účastníka do společenství ostatních lidí, do života v lidské společnosti, do světa kultury a umění, pomoci účastníkům osvojit si potřebné dovednosti, návyky a postoje, přijmout základní všeobecně uznávané společenské, morální a estetické hodnoty a podílet se na utváření společenské pohody.

Hudební výchova

V tomto okruhu plánovaně posloucháme dětské písně. Zajímáme se o to, co poslouchám já, ostatní účastníci. Soutěžíme ve zpěvu, zařazujeme hudebně-pohybové hry, vlastní tanec-rozvoj rytmu. Posloucháme relaxační hudbu a vyjadřujeme vlastní pocity.

Výtvarná výchova

Základem aktivit v tomto okruhu je malování, kreslení, stříhání, kreslení v přírodě, ilustrace dětské knihy. Seznámení s různými technikami (modelování, koláže, zapouštění barev, skládání...).

Člověk a svět práce

V tomto okruhu se zaměřujeme na práci s různými pracovními technikami, jako je: práce s papírem, textilem, přírodninami, modelovací hmotou, keramickou hlínou, vlnou. Tvořivé hry se stavebnicemi. Zalévání rostlin. Podílení se na výzdobě tříd a školy. Hygiena prostředí. Sebeobslužné činnosti. Úklid ve školní družině, úklid v okolí školy.

9. Podmínky pro zájmové vzdělávání žáků se SVP

Zájmové vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá ve spolupráci se školním speciálním pedagogem, třídním učitelem, výchovným poradcem a ve spolupráci s rodiči účastníka. Vychovatelka je seznámena s plánem pedagogické podpory, individuálním vzdělávacím plánem a doporučením pedagogicko-psychologické poradny. Vzdělávání ve školní družině poskytuje i nadaným účastníkům individuální přístup a možnost adekvátních činností a her vzhledem k nadání účastníka. Naše škola je také vybavena bezbariérovým přístupem do školy i na školní hřiště a v přízemí je i jedno oddělení školní družiny s odpovídajícím bezbariérovým přístupem do třídy.

10. Podmínky přijímání uchazečů

K pravidelné denní docházce jsou přijímáni účastníci prvního stupně, od 0. ročníku až po 5. ročník s ohledem na kapacitu družiny, (30 účastníků na jedno oddělení). Přihlášení účastníci mohou navštěvovat ranní i odpolední družinu. Podmínkou přijetí je řádně vyplněná přihláška a souhlas zákonných zástupců s ujednáními uvedenými na přihlášce. Časy odchodů, zda účastník odchází sám nebo v doprovodu a zdravotní stav účastníka. O přijetí či vyřazení účastníka ze ŠD rozhoduje ředitelka školy.

11. Podmínky zájmového vzdělávání

11.1 Popis materiálních podmínek

Naše školní družina nemá svoje samostatné zázemí, jednotlivá oddělení jsou umístěna v kmenových třídách. Vybavení místností jednotlivých tříd nábytkem je účelné. Dětské stolky a židličky odpovídají věku a velikosti účastníků.

Třídy, které má školní družina k dispozici jsou světlé a prostorné, umožňují dostatečný prostor k všestranným hrám a činnostem účastníků v rozvoji jejich osobnosti.

Vybavení hračkami, pomůckami, časopisy, výtvarným materiálem a doplňky je průběžně podle finančních možností doplňováno a obnovováno. Hračky a stavebnice jsou umístěny tak, aby je účastníci dobře viděly, mohly si je

samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení a úklidu. V každé třídě je i veliký koberec, na kterém si děti hrají. Školní družina také využívá hřiště s různými průlezkami a zákoutími pro rekreační pobyt účastníků, a to přímo vedle budovy školy. Také má k dispozici prostornou školní zahradu.

V každé třídě je také umístěno umyvadlo, a tak účastníci mohou pohodlně dodržovat i hygienické zásady a pitný režim.

Všechny vnitřní i venkovní prostory školy splňují všechny bezpečnostní i hygienické normy dle platných předpisů.

11.2 Popis personálních podmínek

Vychovatelky mají předepsanou odbornou způsobilost. Jejich pracovní doba a služby u dětí jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální péče.

Pedagogické pracovnice mají zájem o svůj odborný růst, i nadále se vzdělávají, absolvují školení pro sborovnu, samy se účastní akreditovaných kurzů. Jsou si vědomy toho, že výchova a vzdělávání účastníků v ŠD vyžaduje odborný a vysoce citlivý pedagogický přístup. Chovají se a jednájí profesionálním způsobem, v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání dětí. Ve školní družině pracuje celkem 5 vychovatelek.

11.3 Popis ekonomických podmínek

Pobyt ve školní družině je spojen s finanční úhradou. O její výši, snížení nebo zproštění povinnosti platby rozhoduje ředitelka školy. Platba se provádí převodem na školní účet, a to ve dvou splátkách. 1. platba: do 30.9., za období září-prosinec a 2. platba: do 31.1., za období leden-červen. Část těchto prostředků se využívá na nákup materiálního vybavení a obměnu hraček jednotlivých oddělení.

11.4 Psychosociální podmínky

Zajišťujeme účastníkům pravidelný denní řád, který je natolik flexibilní, že vždy umožňuje přizpůsobit organizaci momentální situaci a zájmům. Účastníci jsou zatěžováni přiměřeně věku, mají možnost si kdykoliv odpočinout a relaxovat. Všechny vychovatelky respektují individuální potřeby účastníků, vhodně na ně

reagují a v rámci možností se je snaží uspokojovat, naslouchají problémům účastníků a snaží se je řešit. Vytváříme takové prostředí, aby se cítili účastníci spokojeně, bezpečně, jistě. Každý účastník má stejná práva, možnosti, povinnosti, nikdo není zvýhodňován. Je respektována osobní svoboda a volnost účastníků, i když je podřízena stanovenému řádu chování a norem. Při všech činnostech počítáme s aktivní spoluúčastí účastníka, snažíme se o nenásilnou komunikaci, která je účastníkům příjemná, navozuje vzájemný pocit důvěry a spolupráce. Podporujeme důvěru účastníka v sebe sama, převažuje pozitivní hodnocení. Rozvíjíme v účastnících citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu ve vztahu k ostatním.

11.5 Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD

Vhodná struktura režimu účastníků ve školní družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání.

Stravovací i pitný režim se uskutečňuje ve školní jídelně.

Zdravé prostředí užívaných prostorů družiny je podle platných norem (vybavení třídy, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostor).

Ochrana účastníků před úrazy. Pravidelné poučení účastníků o bezpečnosti ve všech prostorách využívaných školní družinou.

Poučení externích pracovníků zajišťujících kroužky o povinnostech spojených s péčí, ošetřením a bezpečností svěřených účastníků.

Výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostor (např. zpracování a zveřejnění provozních řádů tělocvičny, keramické dílny); pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti.

Dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře, praktická dovednost vychovatelek poskytovat první pomoc.

12. Rizika ovlivňující kvalitu zájmového vzdělávání

- 1) nedostatek časové dotace na jednotlivé činnosti
- 2) nerespektování specifika práce školní družiny, opakování aktivit mateřské školy, nedostatek herních prvků, předávání hotových poznatků
- 3) omezování spontánních činností, přeorganizovanost, nadbytečná časová dotace režimovým momentům, spěch, nervozita, nedokončování činností nebo dokončení bez závěrečného zhodnocení aktivity
- 4) stereotypnost činností, malá námětová pestrost, časté opakování činností
- 5) nevhodné prostory a nevhodné zařízení, nábytek nepřiměřený velikosti účastníků, nedostatečné vybavení pomůckami
- 6) nedostatečné respektování rozdílů v tělesných a smyslových dispozicích účastníků při jednotlivých činnostech, omezování samostatnosti účastníků
- 7) málo příležitostí k participaci na plánování vlastní činnosti i hodnocení výsledků
- 8) nedostatečná motivace, která je nahrazována pokynem k činnosti
- 9) málo vlídné sociální prostředí, málo podnětů k vytváření a vyjádření kladných citů, nešimavost k nevhodné komunikaci
- 10) rezignace vychovatelek na výchovné působení a spokojení se se sociální funkcí družiny

13. Distanční výuka ve školní družině

Školní družina neposkytuje distanční vzdělávání svým účastníkům online formou, ale nabídkou různých aktivit v přírodě. Například: poznávací, naučné a přírodovědné stezky či hry v naší obci a blízkém okolí. Školní družina plně využívá možnost uskutečňovat tyto aktivity v přírodě, právě proto, že jsme škola na vesnici. Tato nabídka je pro účastníky dobrovolná.

14. Spolupráce s rodiči, školou a jinými subjekty

Naší snahou je, aby vztah s rodiči byl založen na partnerských vztazích, kde mezi rodiči a učitelkami panuje oboustranná důvěra, otevřenost, vstřícnost,

respekt a ochota spolupracovat. Odpovědnost, práva a povinnosti jsou zakotveny ve vnitřním řádu ŠD. Máme na zřeteli, že informovanost rodičů, jejich ovlivňování a vzájemné poznávání jsou důležitým předpokladem vzájemné komunikace a spolupráce a že vztahy ŠD s rodiči dětí ovlivňují výsledek pedagogické práce. V úzké spolupráci s rodiči a školou uskutečňujeme různé aktivity, které napomáhají k dobrému chodu ŠD.

15. Zveřejnění vzdělávacího programu

Vzdělávací program pro školní družinu je zveřejněn na webových stránkách Základní školy Čebín. Fyzicky je vyvěšen na přístupném místě ve škole.

Aktualizace ŠVP na pedagogické radě dne 31.8.2023

Mgr. Alena Skácelová

Mgr. Ivana Ondříšková

Mgr. Renata Kašparová

Mgr. Jana Rumlerová.....

Mgr. Dagmar Staňková

Mgr. Michaela Zálešáková.....

Mgr. Ludmila Požárová

Mgr. Lenka Mašlaňová

Mgr. et. Mgr. Lucie Niklová

Mgr. Lucie Kučerová.....

Hana Fafílková

Ilona Havránková

Lenka Bohuslávková

Pavλίna Drábíková.....

Edita Ostřížková.....

Kateřina Ondříšková.....

Lenka Kubizňáková

Lenka Novotná

Rada školy schválila dne 12. 9. 2023

Bc. Bohuslav Husák

PhDr. Oldřich Sychra

Mgr. Jarmila Cibulková

Zlatka Zemanová

Mgr. Lenka Mašlaňová

Mgr. Michaela Zálešáková